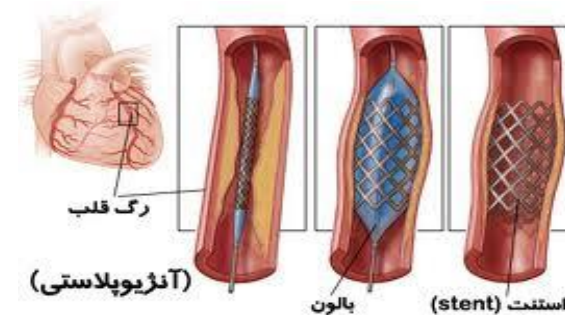

❖ شرح روش

هنگامی که سرخرگ خون‌رسانی کننده به عضله قلبی (سرخرگ کرونری) به واسطه تجمع رسوباتی که در مجموع پلاک نامیده می‌شوند تنگ می‌شود، جریان خون به عضله قلبی کاهش می‌یابد. اگر جریان خون به عضله قلبی کاهش پیدا کند، درد قفسه سینه رخ می‌دهد. اگر لخته‌ای هم تشکیل شده و جریان خون بخشی از عضله قلبی را قطع کند، حمله قلبی رخ می‌دهد. برای باز کردن عروق قلب از روش‌های مختلف مانند بالن زدن، استنت گذاری و جراحی باز استفاده می‌شود. آنژیوپلاستی یک روش مداخله ای تشخیصی-درمانی در عروق کرونری از طریق پوست (PCI) است که یک سوراخ کوچک در سرخرگ پا یا

دست صورت گرفته و از طریق باد کردن یک بادکنک کوچک موجود در سرکاتتر، سرخرگ کرونری دچار انسداد را باز و جریان خون را به عضلات قلب برمی‌گرداند.

استنت چیست؟

استنت یک بافت مشبک فلزی است که برای محافظت از دیواره رگی که در معرض انسداد است به کار می‌رود. استنت برای بیماران با تنگی ۷۰-۸۰ درصد استفاده می‌شود. در حدود یک سوم از بیمارانی که تحت آنژیوپلاستی بدون استنت گذاری قرار می‌گیرند، سرخرگ مربوطه دوباره شروع به تنگ شدن در عرض چند ماه پس از بالن زدن می‌شود. این کاهش دوباره قطر، تنگی مجدد نامیده می‌شود. استنت روی بالن انتهای کاتتر آنژیوپلاستی قرار می‌گیرد. وقتی کاتتر بالن دار داخل سرخرگ کرونری قرار گرفت پس از باد شدن بالن، استنت به دیواره رگ فشار وارد کرده و مجرای شریان را باز نگه می‌دارد کاتتر بیرون کشیده شده و استنت در داخل شریان کرونری باقی می‌ماند.

❖ دلایل انجام

آنژیوپلاستی به منظور درمان نوعی بیماری قلبی به نام تصلب شرایین (آترواسکلروز) مورد استفاده قرار می‌گیرد. که در واقع همان شکل‌گیری تدریجی پلاک‌های چربی در رگ‌های خونی قلب است. هنگامی که درمان دارویی یا تغییر شیوه زندگی برای بهبود سلامت قلب کفایت نکند یا در صورت وقوع سکته قلبی، درد قفسه سینه وخیم، پزشک ممکن است آنژیوپلاستی را به عنوان انتخاب شیوه درمانی پیشنهاد کند.

❖ عوارض احتمالی

آنژیوپلاستی هم چون دیگر روش‌های تشخیصی درمانی خطراتی را به همراه دارد، شایع‌ترین خطرات آنژیوپلاستی شامل موارد زیر است:

- ✓ تنگ شدن مجدد شریان: در ۳۰ تا ۴۰٪ موارد اتفاق می‌افتد. استفاده از استنت این میزان را کاهش می‌دهد.
- ✓ لخته‌های خونی، ممکن است حتی در هفته‌ها یا ماه‌های اول پس از آنژیوپلاستی رخ دهد. استفاده از داروهای ضد انعقاد کمک کننده است.

✓ خون‌ریزی

برخی خطرات نادر آنژیوپلاستی شامل موارد زیر است:

- ✓ حمله قلبی
- ✓ آسیب شریان کرونری
- ✓ مشکلات کلیوی
- ✓ سکته مغزی
- ✓ ضربان غیر طبیعی قلب

❖ اقدامات قبل از عمل

مواردی که قبل از انجام آنژیوپلاستی لازم است از آن آگاهی داشته باشید:

- ✓ پیش از برنامه‌ریزی برای آنژیوپلاستی، پزشک سوابق پزشکی شخص را مرور کرده و معاینات جسمی لازم را انجام می‌دهد. همچنین برای تعیین امکان درمان انسداد توسط آنژیوپلاستی، نوعی آزمایش تصویر برداری به نام آنژیوگرافی کرونری صورت می‌گیرد. اگر پزشک طی آنژیوگرام کرونری، انسدادی بیابد ممکن است تصمیم بگیرد که آنژیوپلاستی و استنت‌گذاری را بلافاصله پس از آنژیوگرافی در حالی که قلب هنوز کاتتر دارد، انجام دهد.
- ✓ آنژیوپلاستی چه از پیش تعیین شده باشد و چه به صورت اورژانس انجام گیرد، ابتدا نیاز به انجام یکسری آزمایشات روتین دارد که شامل تصویربرداری اشعه ایکس از قفسه سینه، الکتروکاردیوگرافی (ECG) و آزمایش خون است.
- ✓ موه‌های موضع عمل، قبل از عمل لازم است تراشیده شود. قبل از رفتن به اتاق عمل زیور آلات، اجسام فلزی، گیره سر، دندان مصنوعی و غیره را خارج کنید.

- ✓ کلیه لباس‌ها (لباس زیر ، جوراب و...) را درآورید و لباس مخصوص اتاق عمل بپوشید. در صورت داشتن آرایش و لاک ناخن آن را پاک کنید.
 - ✓ قبل از انتقال به اتاق عمل ، مthane (ادرار) را تخلیه نمایید.
 - ✓ در صورت داشتن سابقه بیماری (دیابت ، آسم و ...) ، سابقه حساسیت (دارویی ، غذایی) پرستار و پزشک معالج را در جریان قرار دهید.
 - ✓ حین عمل کاتتراسیون و تزریق ماده حاجب احساس فشار و گرگرفتگی و داغ شدن طبیعی است که با کشیدن چند نفس عمیق این حالت برطرف خواهد شد.
 - ✓ احتمال ایجاد حالت تهوع و استفراغ در زمان تزریق ماده حاجب طبیعی است و لازم است که به پرستار اطلاع دهید تا اقدامات مورد نیاز به عمل آید.
 - ✓ در صورت استفاده از داروهای خاص با پزشک مشورت کنید زیرا پزشک تان ممکن است مصرف داروهای خاصی را قبل از آنژیوپلاستی متوقف کند ، به ویژه اگر داروهای خاصی برای دیابت یا رقت خون استفاده می‌کنید.
 - ✓ همه داروهایی را که مصرف می‌کنید به ویژه نیتروگلیسرین (در صورت مصرف) همراه خود به بیمارستان بیاورید.
 - ✓ داروهایی را که پزشک مصرفشان را پیش از آنژیوپلاستی مجازدانسته فقط با چند جرعه مختصرآب بنوشید.
 - ✓ مایع مخصوصی از طریق کاتتر تزریق می‌شود تا سرخرگ‌ها به شکل مطلوبی در عکس‌برداری با اشعه ایکس دیده شوند.
- ❖ روش انجام**
- مواردی که در حین انجام آنژیوپلاستی لازم است از آن آگاهی داشته باشید :

- ✓ هیچ قسمتی از بدن شما بریده یا باز نمی‌شود به جز بریدگی کوچکی در رگ پا ، بازو یا مچ دست به منظور ورود کاتتر
 - ✓ آنژیوپلاستی توسط متخصص قلب (کاردیولوژیست) و تیمی از تکنسین‌ها و پرستاران ویژه انجام می‌شود.
 - ✓ از آنجا که در این عمل نیازی به بی‌هوشی عمومی نیست بیمار طی عمل بیدار خواهد بود و از طریق کاتتر درون وریدی مایعات و داروهای آرامبخش و داروهای رقیق کننده خون تزریق خواهد شد.
 - ✓ ممکن است بیمار حین انجام اینکار در ناحیه کشاله ران احساس فشار کند ، در صورت وجود درد به پزشک اطلاع دهید.
 - ✓ مقدار کمی رنگ از طریق کاتتر تزریق می‌شود تا به پزشک کمک کند از طریق تصویر اشعه ایکس به نام آنژیوگرام انسداد را مشاهده کند.
 - ✓ یک بالن کوچک که در انتهای کاتتر نصب شده باد می‌شود تا شریان مسدود شده را عریض کند.
- ❖ اقدامات بعد از عمل**
- پزشک معالج شما پس از انجام آنژیوپلاستی از دسته دارویی زیر جهت درمان استفاده می‌نماید:
- ✓ رقیق کننده های خون
 - ✓ رعایت دقیق توصیه‌های پزشک در مورد درمان با داروهای رقیق کننده ی خون بسیار مهم است.
 - ✓ به علت وجود خطر ایجاد لخته در استنت داروهای ضد پلاکتی (پیشگیری از لخته شدن خون) مانند پلاویکس تجویز می‌شود.
 - ✓ پلاویکس ممکن است سبب بروز عوارضی گردد ، در نتیجه انجام دوره ای آزمایش خون ممکن است صورت گیرد.
 - ✓ قطع نکردن این داروها به هر دلیلی بدون مشورت با متخصص قلبی بسیار مهم است.

❖ چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در صورت عود درد قفسه سینه ، تنگی نفس یا علائم مشابه با آن چه پیش از انجام آنژیوپلاستی داشتید. اگر حتی حین استراحت نیز در قفسه سینه احساس درد داشتید یا نیتروگلیسرین برای تسکین درد بی اثر بود.
- ✓ در صورت وجود درد قفسه سینه حین استراحت که با وجود استفاده از نیتروگلیسرین ، درد کاهش نیافته است.
- ✓ در صورت وجود خون‌ریزی و تورم در محل ورود کاتتر
- ✓ در صورت احساس درد فزاینده و ناراحتی در محل ورود کاتتر
- ✓ وجود علائم عفونت مثل قرمزی ، تورم ، ترشح با تب
- ✓ در صورت تغییر درجه حرارت یا رنگ پا یا بازویی که مورد عمل قرار گرفته است.
- ✓ احساس ضعف و بی‌حالی

تهیه و تنظیم:
گروه آموزش به بیماران ارتقای سلامت بیمارستان مهراد
تاریخ بازنگری : اردیبهشت ۱۴۰۵